

Podgorica, 29. mart 2024. godine

Obavještenje o preispitivanju utvrđivanja OSV kreditnih institucija i stopama bafera za OSV kreditne institucije

U skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama („Sl. list Crne Gore“ br. 72/19, 82/20, 8/21), Centralna banka Crne Gore (CBCG) je sprovela preispitivanje utvrđivanja sistemski važnih kreditnih institucija. Preispitivanje utvrđivanja je sprovedeno prema metodologiji iz Odluke o određivanju ostalih sistemski važnih kreditnih institucija („Sl. list Crne Gore“ br. 127/20).

Za postupak su uglavnom korišćeni podaci koje su kreditne institucije dostavile CBCG u redovnom procesu izvještavanja za četvrti kvartal 2023. godine.

Pomenuta metodologija je u cjelosti usklađena sa Smjernicama Evropskog bankarskog regulatora o kriterijumima za određivanje uslova za primjenu člana 131 stava 3 Direktive 2013/36/EU u vezi sa utvrđivanjem ostalih sistemski važnih institucija (EBA/GL/2014/10), osim što je bodovni prag sistemske značajnosti postavljen na 500 ili više baznih poena, umjesto na 350 ili više baznih poena.

Prateći metodologiju, u prvoj fazi sprovedeno je bodovanje kreditnih institucija prema tzv. obaveznim pokazateljima iz sve četiri grupe: 1. veličina, 2. važnost za privredu Crne Gore, 3. složenost i prekogranične aktivnosti i 4. povezanost sa finansijskim sistemom. Sve kreditne institucije čiji je ukupni zbir bodova bio jednak ili viši od 500 baznih poena utvrđene su kao OSV kreditne institucije. Kao rezultat ove faze utvrđeno je sedam OSV kreditnih institucija.

U drugoj fazi sprovedena je stručna procjena, kojom je ispitano da li je potrebno da kao OSV kreditna institucija bude utvrđena neka od kreditnih institucija mimo onih koje su utvrđene u prvoj fazi. Stručnom procjenom je i Prva banka Crne Gore AD Podgorica utvrđena kao OSV kreditna institucija, a na osnovu bodovanja obaveznih pokazatelja u kategoriji „značaj kreditne institucije za privredu Crne Gore, obuhvatajući njenu zamjenljivost i učešće u infrastrukturama finansijskog tržišta“ i dodatnih pokazatelja sistemske važnosti. Dodatni/opcioni pokazatelji koji su posebno uzeti u obzir su iznos zaštićenih depozita u okviru sistema zaštite depozita i značaj za šemu institucionalne zaštite čiji je kreditna institucija član, iznos državnih depozita, pružene platne usluge i geografska struktura aktivnosti. Navedeni pokazatelji relevantni su za

Crnu Goru jer primjereno odražavaju sistemski rizik, a za svaki od njih Prva banka Crne Gore AD Podgorica ostvaruje relativno učešće koje je bitno veće u odnosu na njen zbir bodova utvrđen primjenom metoda bodovanja obaveznih pokazatelja, u mjeri da je to čini OSV kreditnom institucijom. Time je, u konačnom, utvrđeno osam OSV kreditnih institucija.

Nakon toga, utvrđene su stope bafera za svaku od OSV kreditnih institucija. Taj postupak je sproveden korišćenjem metode jednakog očekivanog uticaja, uz primjenu najboljih evropskih praksi. Generalno, ova metoda izjednačava očekivani uticaj poremećaja u radu OSV kreditne institucije na cijeli sistem sa očekivanim uticajem poremećaja u radu tzv. referentne kreditne institucije. Izuzetno, stopa OSV bafera za Prvu banku Crne Gore AD Podgorica određena je ekspertskom procjenom, imajući u vidu pomenute pokazatelje na osnovu kojih je utvrđena kao OSV kreditna institucija.

Stope bafera za OSV kreditne institucije su utvrđene za period počev od 31. marta 2024. godine.

U sljedećoj tabeli prikazane su OSV kreditne institucije, njihovi bodovi i pripadajuće stope bafera.

Tabela 1 – OSV kreditne institucije i stope bafera za OSV kreditne institucije

OSV kreditna institucija	Bodovi u b.p.	Stopa bafera za OSV kreditnu instituciju, utvrđena počev od 31. 03. 2024.
Crnogorska komercijalna banka AD Podgorica	2.162	2,00%
NLB Banka AD Podgorica	1.876	2,00%
Hipotekarna banka AD Podgorica	1.369	2,00%
ERSTE Bank AD Podgorica	945	2,00%
Zapad banka AD Podgorica	793	2,00%
Adriatic Bank AD Podgorica	684	2,00%
Lovćen banka AD Podgorica	589	1,25%
Prva banka Crne Gore AD Podgorica	456	2,00%

Dodatno, OSV kreditna institucija koja je zavisno društvo OSV kreditne institucije koja je matična kreditna institucija iz EU na koju se primjenjuje bafer za OSV kreditnu instituciju na konsolidovanoj osnovi, održava stopu bafera za OSV kreditnu instituciju u skladu sa odredbama člana 163 stav 3 Zakona o kreditnim institucijama.

CENTRALNA BANKA
CRNE GORE

Takođe, prema Odluci o primjeni bafera za strukturni sistemski rizik („Sl. list Crne Gore“ br. 139/21) kreditne institucije dužne su da održavaju bafer za strukturni sistemski rizik, koji se primjenjuje na sve izloženosti. U skladu sa članom 165 Zakona o kreditnim institucijama, time su OSV kreditne institucije dužne da održavaju stopu bafera za strukturni sistemski rizik, odnosno, stopu bafera za OSV kreditne institucije, u zavisnosti od toga koja od te dvije stope je veća za datu OSV kreditnu instituciju. Svakako, sve OSV kreditne institucije dužne su da prate propise kojima se uređuje bafer za strukturni sistemski rizik i u skladu sa stopom toga bafera i izloženostima na koje se taj bafer primjenjuje, da primijene odredbe člana 165 Zakona o kreditnim institucijama.

U skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama i svojim makroprudencijalnim nadležnostima, CBCG će jednom godišnje preispitivati utvrđivanje OSV kreditnih institucija, a najmanje jednom godišnje će preispitivati zahtjev za održavanje bafera za OSV kreditnu instituciju.